

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-05-22
Besvaras senast
2025-05-28 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:1195 Mänskliga rättigheter och demokratiska fri- och rättigheter i Bangladesh

Bangladesh är ett av världens mest folkrika länder, med över 170 miljoner invånare. Det är en snabbt växande ekonomi och spelar en strategisk roll i Sydasien genom sin geografiska position mellan Indien, Myanmar, Nepal och den kinesiska intressesfären. Landet är en regional knutpunkt för handelsflöden, klimatmigration, arbetskraftsrörelser och säkerhetspolitik. Bangladesh delar långa landgränser med både Indien och Myanmar – två länder som själva är involverade i gränskonflikter, etniska konflikter och stora flyktingströmmar. Landet är dessutom värd för över 900 000 rohingyaflyktingar från Myanmar, vilket ytterligare understryker dess känsliga läge i regionen.

Sedan självständigheten 1971 har Bangladesh pendlat mellan auktoritärt styre och demokratiska försök till konsolidering. Landet har dominerats av två politiska block, ofta präglade av starka personkulturer och djup polarisering. Under de senaste två decennierna har val och rättsväsendets oberoende ifrågasatts, samtidigt som civilsamhället och fria medier spelat en avgörande roll i att bevaka makten.

Efter att den tidigare regeringen avsattes i augusti 2024, till följd av omfattande folkliga protester och våldsamma sammandrabbningar, tillsattes en interimregering med löften om demokratiska reformer och ett återupprättande av konstitutionella processer. Men den senaste tidens utveckling tyder på motsatsen.

I maj 2025 har den nya ledningen förbjudit det tidigare regeringspartiet från att bedriva politisk verksamhet med hänvisning till brott mot antiterrorlagstiftning. Detta beslut utestänger en stor del av befolkningen från politisk representation och skapar en farlig norm för repressiv hantering av oppositionella krafter.

Samtidigt rapporterar Amnesty International, Human Rights Watch och andra internationella organisationer om en kraftig ökning av kränkningar av mänskliga rättigheter. Över 600 journalister uppges ha trakasserats, gripits eller fått sina akkrediteringar indragna. Flera medier har utsatts för censur, och den lagstiftning som drivs igenom saknar transparens och bred förankring. FN:s människorättsorgan har varnat för att landet riskerar att glida bort från en demokratisk bana och har uppmanat interimregeringen att säkerställa att grundläggande rättigheter respekteras.

Situationen i Bangladesh har också tydliga regionala implikationer. Ett destabiliserat Bangladesh riskerar att påverka hela Sydasien. Med Myanmar i väpnad konflikt, ökande kinesiskt inflytande i regionen och spänningar mellan Indien och Kina utgör Bangladesh en potentiell krutdurk mitt i ett redan instabilt område. Politiskt sönderfall eller ökad repression riskerar att ge utrymme åt radikaliserings, ökad migration och försvagat regionalt samarbete – något som också påverkar Sveriges och EU:s långsiktiga utrikespolitiska intressen.

Sverige har haft långvariga relationer med Bangladesh, både genom utvecklingssamarbete och genom handel. Sverige har stött insatser inom jämställdhet, utbildning, arbetsrätt och klimat. Mot bakgrund av detta finns ett särskilt ansvar att reagera när rättsstatliga principer, yttrandefrihet och demokratiska rättigheter undermineras.

Jag vill därför fråga utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

Vilka åtgärder avser ministern, inom ramen för sin tjänsteutövning, att vidta för att säkerställa att Sverige och det internationella samfundet verkar för att Bangladesh respekterar mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och minoriteters rättigheter samt att fria och demokratiska val genomförs inom rimlig tid?

.....

Olle Thorell (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch